

NAPREJ

„ Glasilo jugoslovanske socialne demokratične stranke „

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan opoldne.

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 36.—, za pol leta K 18.—, za četrt leta K 9.—, za mesec K 3.—. Za Nemčijo celo leto K 40.—, za ostalo tujino in Ameriko K 48.—.

Inserati: Enostopna peti vrstica 30 v; pogojem prostor 50 v; razglaš in poslano vrstica po 60 v; večkratni objavi po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštne proste.

Posamezna številka 14 vinarjev.

Naša demokracija.

Ni dolgo tega, ko se je navduševalo pri nas za demokracijo vse, kar je stalo na najnižjem pa na najvišjem klinu socialne lestvice. Bilo je kakor, da so spoznali vsi v demokraciji ideal, ki nas more rešiti iz zagate, v katero smo zabredli že v pradavnih časih. Naši ministri vseli resort so kar teknovali, kdo se bo bolj pridruševal kot največji in najodkritosrčnejši demokrat. In je prišlo tako daleč, da so pričeli govoriti krogi celo verovati v zdravilno moč naše, specifično naše demokracije. Glavno besedo je imel pri vsem demokratičnem šundru tedanji zunanji minister grof Černin in pozneje si je Seidler tudi privoščil sramežljivo izpoved o svojem trdnem demokratičnem prepričanju. Nastala je vsled tega kratka doba velikih upov in velikih načrtov. Naša zunanja politika se je imela podemokratizirati. Meddržavno občevanje naj bi se vršilo na podlagi najdemokratičnejšega sistema. Politika internih naših zadev je imela nastopiti pot demokracije. Vse je bilo že v besedah — seveda le v besedah — pripravljeno, da uredimo naša interna gospodarska, narodna in socialna vprašanja v duhu demokratičnih načel in s sodelovanjem vseh slojev prebivalstva. Bila je to doba splošnega demokratičnega gibanja, ki je vtihotapila svoje ideje celo v palačo turškega sultana. Veter je zapihal iz Rusije, iz prenovljene revolucionarne Rusije, ki je v onih zgodovinskih dneh pometla s staro šaro prav tako kakor, da je šlo za stare nerabne čunje. Pri nas pa nismo hoteli biti čunje. A čeprav smo vedeli, da je naše ljudstvo bolj pokorno od ruskega, smo si vendarle mislili, da je previdnost lepa čednost. Zakaj star je pregovor, ki nas uči, da sta pokorščina in pohlevnost materi najpredznejši želja. Nam pa ni še nihče zagotovil, da ni pohlevnost in pokorščina našega ljudstva okužena s pregrešnimi načrti. Veter je pihal iz Rusije močno in je bila previdnost na svojem mestu. Nevarnost, ki nam je pretela iz Rusije, je kmalu izginila. V Brest-Litovskem smo sklenili mir in med nas in boljševike smo zgradili ograjo. Poleg tega smo razupili boljševike za največje roparje, ki so nam pokradli v Ukrajini vse žito in drugo hrano, ki je bila nam namenjena. In nele za roparje. Postali so tudi nevarni naši, pristni naši, demokraciji s katero smo hoteli prenoviti ves svet. Zato smo pričeli najprej s preganjanjem boljševikov. Ukrajinska buržoazija nam je pri delu pomagala. Kljub temu smo pa kmalu izprevideli, da ne bo šlo do dobra ako ne pošljemo Ukrajini tudi nekoliko naših ljudi na pomoč. In ko smo tako zajezili pot boljševiškem babilu in pripravili narode še nekaterih ruskih obmejnih pokrajin, da so se izrekli svobodno in na podlagi samoodločbe narodov tako kakor smo jim ukazali, smo pričeli analizirati še svojo demokracijo. Takoj se je izkazalo, da smo šli v besedah predaleč in je bilo treba remedure. V Brest-Litovskem je imela naša demokracija s seboj vsenemško sabljo in je z njo udarjala ob mizo. To vsenemško sabljo smo vzeli s seboj, ko smo se vrnili v naše stare domove. V Bukarešto smo šli brez demokracije. Tam smo že nastopali kot zmagovalci. Da bi naši ljudje ja vedeli pri čem da smo, je prišel grof Černin na Dunaj in povedal jasno in odkrito, kako si on slika demokracijo, o kateri je nekaj časa prej trobental kakor šaljivi Avgust pred cirkusom. Nastopil je proti »nezdravim« tendencam propagande za splošen mir, proti slovanskim narodom, ki so zahtevali v imenu demokracije, svoje pravice in sploh proti vsem, ki ne marajo trobiti v rog vsenemških vojnih hujšakcev. Res je moral Černin iti. Zato smo pa dobili na njegovo mesto grofa Buriana, ki je bil imenovan, v imenu demokracije, od grofa Tisze in brez vednosti obeh ministrskih predsednikov. Bili

smo torej z demokracijo precej daleč. Dokler smo imeli potrebo biti demokratični, smo potrebovali v diplomatičnem uradu moža, ki je bil sposoben metati ljudstvu pesek v oči. Sedaj, ko ne verjamemo več v demokracijo, je dober tudi Burian-Tisza. Tudi na znotraj smo precej izpremenili. Seidler se je pričel šegačkati s § 14. Protipostavno je pričel — baje iz same ljubezni do demokracije — predelavati ustavo, in sicer s tem, da je daroval češkemu prebivalstvu 16 novih dvornih svetnikov, ki naj načelujejo 16. okrožij, na katere je Češko razdelil. Izvršil ni pa nobene obljube dane delavstvu glede razmilitariziranja militariziranih obratov in se mu niti ni sanjalo kaj o zakonu glede vojnih dajatev od strani civilnih oseb. Prišel je pa v parlament in tam izpovedal svoj demokratični kredo, ki obstoji v tem, da bo nadaljeval s svojim nemškim, pravzaprav vsenemškim kurzom, ki je naperjen proti nemškemu narodu. Koj iz parlamenta je šel povedati to gospodski zbornici. Ker mu niso gospodje preveč ploskali, mu je priskočil na pomoč bivši zunanji minister Černin. Le-ta je povedal med drugim, da ga izjava Seidlerjeva o nemškem kurzu veseli, da bo on temu kurzu rad sledil in da je nemški kurz na znotraj potreben, ker se bo vjemal tako z našo zunanjo politiko, ki plava že od nekdaj v nemških rekah. No, sledil bo Černin Seidlerju glede kurza, Seidler Černinu pa glede opravkov in stanovanja. Tako je naredila naša slavna demokracija žalosten konec. Pravi pravcati avstrijski konec. In kakor proti boljševikom, smo nastopili na znotraj proti vsakršnemu demokratičnemu gibanju. Le radi lepšega smo rekli, da nastopamo proti izdajalcem in proti nevarnim agitatorjem za mir, ki so enako nevarni kakor izdajalci. Res žalostna nam majka. Kdo bo še verjel v našo demokracijo, ki si je naprtla že toliko grehov, da kriče do neba. Ni dolgo, kar smo se navduševali za demokracijo. Sedaj se že bhamo z nemškim kurzom in porabimo zelo radi na dolžnosti, ki jih imamo napram vsem avstrijskim narodom in napram delovnemu ljudstvu. Ali nemški kurz žre ministre in jih bo žrl toliko časa, da ne bo ljudstvo samo naredilo obračun in nehalo verovati enkrat za vselej v demokracijo v višjih krogih, ki ni bila in ne bo nikdar odkritosrčna.

Avstro-poljska zadeva.

Nemške in avstro-ogrske čete so izza velikih zmag osrednjih držav poletu 1915 zasedle Poljsko. Dne 5. novembra 1916 so osrednje države proglasile neodvisnost poljske države. Rusija je v Brest-Litovskem miru priznala odcepitev Poljske od ruske države. Vendar kljub vsemu temu še nimamo poljske države. Sicer so jo proglasili za neodvisno, vendar noben človek ne ve, kje leže meje te države na severu, kje na vzhodu. Kot suverena moč je v novi državi na kmalu »regentski svet«, ki sme imenovati celo ministrskega predsednika in par drugih ministrov, toda ta svet nima nikakih pooblastil, ministri imajo le naslove brez sredstev, kajti upravo dežele opravlja še vedno nemški vojaški guverner v Varšavi in avstro-ogrski vojaški generalni guverner v Lublinu. Poljski deželni zbor še vedno ni sklican. Poljski narod je razočaran, kajti čuti se ogroženega od vseh mogočih aneksijskih načrtov, vsaj ne sme odločati sam o svoji usodi. Tako se pogreza vedno bolj med vpliv struj, ki niso ravno prijazne osrednjim državam.

Med tem hočeta seveda Nemčija in Avstro-Ogrska skupno razpravljati o poljskem vprašanju. Toda te obravnave ne bodo lahke. Grof Burian pospešuje »avstro-poljsko rešitev«, t. j. združenje Poljske z Galicijo v eno državo pod

habsburškim žezlom. Toda v Nemčiji so približno vse stranke malo pristopne temu načrtu. Ondi se boje, da avstro-ogrsko-poljska monarhija ne bi bila zanesljiv zaveznik, ker bi Poljska slovansko večino v monarhiji neznansko okrepila in ker bi poljska država, ki bi obsežala Varšavo in Krakov, pa ne Poznanjsko, mogla poizkusiti s prusko-sovražno politiko. Poleg tega bi samo zavist nemških vladajočih razredov le potem našla tak prirastek habsburške države na številu ljudstva in ozemlja kot vzdržljiv, ako bi Nemčija zaeno dobila najmanj enako velik prirastek, ako bi si mogla »priklopiti« ne le Litavsko in Kuronsko, temveč tudi Livonsko in Estonsko. Ako pa se bo mogel na taki podlagi skleniti mir, o tem so pač še tudi v Nemčiji v precejšnjem dvomu. Tako stoji »avstro-poljski rešitvi« na poti še velike težkoče, ki pa s tem ne bodo manjše, da naša vlada danes poluradno izjavlja, da med poljskim vprašanjem in vprašanjem vojaške »izpopolnitve« zavezništva obstoji »neločljiva skupnost«, tako da bo Avstro-Ogrska mogla skleniti vojaško konvencijo in gospodarsko zvezo šele potem, ko se bo dosegla edinost glede poljskega vprašanja.

Vse te težave vplivajo tedaj na našo notranjo politiko, kajti gališkimi Poljakiom leži sedaj pri srcu njih združitev s kongresno Poljsko in bolj še zagotovitev Kongresne Poljske proti aneksijam v prilog Pruske, Litavske in Ukrajine. Nemško-poljska večina v avstrijskem državnem zboru ne more vstati, dokler niso Poljaki pomirjeni glede usode svojega naroda. Naše nemško meščanstvo pa bi moglo sicer dobiti glasove poljskega kluba, da bi z njegovo pomočjo vladali nad Čehi in Jugoslovani. Vendar niso tudi na drugi strani sami posebno navdušeni za avstro-poljsko rešitev, ki bi močno okrepila slovansko v monarhiji. Mnogi od njih, katerim je pač vsaka želja Nemcev zapoved, zelo zimerijo grofu Burianu, ker zasleduje ta načrt, ga spravlja v zvezo z »izpolnjenjem zavezništva« in otežkoča razprave z Nemčijo. Tako tavajo med poželjivostjo po nemško-poljski večini in med strahom pred avstro-poljskim načrtom brez sveta semintia. In nikakor drugače se ne godi Ukrajincem. Obljubili so jim delitev Galicije na dva dela, in s tem poljske gosposke razrede, ki vladajo nad ukrajinskimi kmeti v vzhodni Galiciji, zelo razburili, vendar so s tem pridobili ukrajinske glasove za vsako stvar. Potem pride na vrsto zopet avstro-poljska rešitev, straši Ukrajince z nevarnostjo, da bodo priklopljeni poljski državi in tako zopet razkači Ukrajince. Tako je nerešeno poljsko vprašanje zadnji vzrok vseh parlamentarnih težkoč, katere pa potem še brez vsake potrebe naraščajo do nepremagljivosti s tem, da se hoče vsiljevati parlamentu nemogočo vlado!

Pri vsem tem govorjenju o Poljski, Vsepoljski in Avstro-poljski pa le enega ne vprašajo: poljskega naroda samega. Kaj naj se zgodi s Poljaki, ne zadeva izključno ne le Nemčije in Avstro-Ogrske, temveč predvsem poljskega naroda. Grof Černin je to že dvakrat slovesno priznal. Dunajskemu delavskemu svetu je o priliki januarskega štrajka slovesno povedal naj bi poljski narod sam po svojih »na široki podlagi« izvoljenih zastopnikih odločal, kaj naj se zgodi s Poljsko, le ako poljski narod sam odloča o svojem združenju z Galicijo more biti o tem govora. To obljubo je grof Černin ponovil v delegacijskem odseku. In ta obljuba veže tudi njegovega naslednika. Ni tako in ne more biti tako, da bi kratkomalo grof Burian in grof Hertling določala, kaj naj se zgodi s Poljsko. Taka odločitev bi, kakorkoli naj se že glasi, dišala po aneksiji, po prelomu slovesnih obljub, nezdržljivih s samodoločevalno pravico »obrobnih narodov«, kar so proglasile osrednje države v Brest-Litovskem, nezdržljivo tudi z

načeli Wilsona, za katera so se izrecno izjavili, da jih sprejmo. Naše razmerje do poljskega naroda bi trajno zastrupila, naše zunanje in notranje težkoče bi trajno povečala in bi pred vsem nagromadila mirovnemu sklepu z zahodnimi državami nove velike ovire. Radi tega je prvi pogoj za rešitev poljskega vprašanja, da se vpraša poljski narod sam po njegovi volji. Izvoli naj se na podlagi splošne in enake volilne pravice deželni zbor, katerega naj skličejo v Varšavo! Le z zastopstvom poljskega naroda moreta Nemčija in Avstro-Ogrska se pogoditi glede rešitve poljskega naroda; kajti le taka rešitev ne bo nevarnost za mirovni sklep na zahodu in nikak povod novih nevarnosti po vojni. Taka rešitev samo odgovarja volji poljskega naroda. Pot demokracije odina je pot do hitrega in je pot do trajnega mira.

Politični pregled.

= **Poslanec sedrug dr. Adler obolet.** Poslanec dr. Adler, voditelj nemške socialno-demokratske stranke, je obolet in se ne more udeleževati sej državnega zbora.

= **Bodoči ministrski predsednik.** Glasom dunajskih poročil je prišel dr. Maks Hussarek, ki je designiran za naslednika vitezu Seidlerju, predvčerajšnjim zvečer v parlament ter je imel daljše posvetovanje z zborničnim predsednikom dr. Grossom in z nekaterimi voditelji strank. Dr. Hussarek je bil poprej sprejet pri cesarju v posebni avdijenci te je baje dobil naročilo, da sestavi novo ministristvo. Dr. Hussarek je nemški krščanski socialc. Že v Stürgkhovem in Clam-Martincovem ministristvu je bil naučni minister. Kot naučni minister je odločno podpiral nemški sistem. Nemške stranke stoje na stališču, da mora vsak Seidlerjev naslednik vztrajati pri Seidlerjevem nemškem kurzu. Podobno namigavanje vsebuje tudi cesarjevo lastnoročno pismo v besedah »podpirati drugo vlado, ki bo zasledovala isto splošno smer«. Čehi so odločno proti dr. Hussareku, kateremu očitajo, da je preprečil kot naučni minister, da bi bila milionska zapuščina olomuškega kardinala dr. Kohna vporabljen za ustanovitev češkega vseučilišča na Moravskem.

= **Nemške stranke za nemški kurz.** Nemške stranke državnega zbora so se predvčerajšnjim sestale na konferenco, na kateri se je soglasno izrazilo prepričanje, da morajo stranke vso silo zastaviti za imenovanje definitivne vlade, in sicer samo take vlade, ki bo obdržala Seidlerjev kurz.

= **Persekucije slovenskega časopisja.** Načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec je interpeliral ministra notranjih zadev zaradi ustavitve ljubljanskih političnih tednikov »Jugoslovian« in »Domovina«. Minister pl. Geyer je obljubil hitro rešitev obeh zadev.

= **Seja klubovih načelnikov.** Predvčerajšnjim se je pred zbornično sejo vršila seja klubovih načelnikov pod predsedstvom dr. Grossa in v navzočnosti viteza Seidlerja. Sklenili so, da se zakon o učiteljskih plačah brez prvega branja izloči odseku. Ministrski predsednik vitez Seidler je zahteval, da se razprava o vojaških dogodkih na italijanski fronti vrši v tajni seji. Večina se je izjavila za tajno sejo. Proti tajni seji so glasovali socialni demokrati, Jugoslovani in Čehi. V tajni seji bo govorilo 23 govornikov, vsak po eno uro. Poslanska zbornica bo vkljub ministrijski krizi zborovala dalje, ker hoče vlada za vsako ceno, še ta mesec doseči od parlamenta proračunski provizorij.

= **Državni proračun.** 21 tisoč milijonski kredit. — Nad 38½ tisoč milijonov za vojne namene. Finančni minister baron Wimmer je predložil dne 22. t. m. poslanski zbornici finančno postavko in državni proračun za upravno leto 1918/19. Proračun upošteva vse razmere, ki jih je povzročila vojska in je prirojen tako, da traja vojska še do konca upravnega leta. Skupni izdatki so proračunani s 24.321 milijoni kron. Obresti vseh dosedanjih vojnih dolgov, vseh osem vojnih posojil proračun upošteva, so proračunjeni z 2510 milijonov kron. V prehajalnih izdatkih so proračunali med drugimi sledeče postavke: Prispevek Avstrije za mobilizirani skupni sili 12 tisoč milijonov kron, vpoklicancem pod orožje in njih svojcem 3501 tisoč milijonov kron, vojnim beguncem 541 milijonov kron, za olajšanje prehrane 201 milijon kron, za doklade državnim nastavljenecem z delavci 854 milijonov kron, za vojne svrhe entente. Tako se uporablja kron. Državne dohodke so proračunali s 4855 milijoni kron, od katerih odpade na redne dohodke 4551, na prehajalne dohodke pa ostanek 314 milijonov kron. Primanjkljaj rednega proračuna so proračunali z 1898 milijoni kron, prehajalnega proračuna pa s 17.568 milijonov kron; ves primanjkljaj se torej proračuna z 19.466 mili-

jonov kron. Vlada zahteva pooblastila, da sme najeti kredita 21 tisoč milijonov kron. Iz priloge posnemamo, da je izdala Avstrija v čisto vojne namene v prvih štirih letih vojske 38.636 milijonov kron, in sicer prvo vojno leto 6327, drugo vojno leto 9513, tretje vojno leto 11.453 in četrto vojno leto 11.343 milijonov kron. V vojne namene petega vojskega leta zahteva proračun 12 tisoč milijonov kron. Finančna postava pa upošteva tudi možnost, da se vojska v upravnem letu konča in določa, da se smejo izdajati prispevki za vojsko le v mesečnih obrokih. Dne 30. junija 1918, ob končanem četrtem vojnem upravnem letu so znašali vsi vojni dolgovi 57.201 milijonov kron.

= **Socialni demokrati proti Wekerleju.** Glasilo ogrskih socialnih demokratov »Nepszava« objavlja povodom odobrenja volilne reforme v ogrski poslanski zbornici oklic delavstvu, v katerem se med drugim izjava: Svesti si naše odgovornosti dvigamo pred javnostjo proti ministrskemu predsedniku dr. Wekerleju obtožbo, da je s svojo spletko glede volilne reforme zastrupil moralo javnega življenja, tako da je zatiranim delavskim razredom za dolgo časa nemogoče verjeti besedam gospodujočega razreda. Oklic, ki tudi sicer z ostrimi besedami grozi vladi, razpravlja o novem programu ogrskega socialnodemokratskega delavstva ter zahteva, da se uresniči splošna volilna pravica, ki ne pozna razlike med mošcem in ženo, med Madžari in drugimi narodnostmi.

= **Prepovedan shod socialno-demokratskih strank v Italiji.** Italijanska vlada je prepovedala shod, ki so ga sklicale socialno-demokratske stranke v Italiji koncem julija v Rim. »Avanti« pravi, da morejo v vseh vojnočelnih državah socialistične stranke svobodno in javno zborovati ter sklepati, samo v Italiji ne.

= **Nemčija še vedno za zmagovit mir.** Novi nemški državni tajnik za vnanje zadeve, admiral von Hintze je nastopil svojo službo v znamenju zmagovitega mira. Kakor smo že omenili, poslal je grofu Burianu pozdravno brzojavko v kateri pravi na koncu: »Za največjo srečo pa bi smatral, če bi se zbožjo pomočjo posrečilo kronati uspehe našega v zvestobi preizkušenega zavezništva z zmagovitim častnim mirom«. Grof Burian je v svojem odgovoru prijel Hintzejevemu vnu nekoliko voide, povdarjajoč, da je neomajna močna skupnost med Avstrijo in Nemčijo najboljšje jamstvo za doseg častnega pravičnega mira. To postavljajanje besede »pravičen« proti besedi »zmagovit« izziva komentar. Grof Burian, ako sodimo po njegovi brzojavki, se zaveda, da zmagovit mir ni pravičen mir. Vajneje pa je dejstvo, da je nemški državni kanceler grof Hertling v svojem govoru po Kühlmannovem odstopu povdarjal: kurz ostane stari, ker so nemški zmerni oportunisti razlagali tako, da vlada odobrava politiko sporazumnega mira; von Hintze pa takoj pri nastopu svoje službe pravi: kurz je siegfriedovski, torej tisti, ki ga zahtevajo vsenemški aneksionisti. Mnogi bodo smatrali Hintzejeve besede kot pravo interpretacijo Hertlingovih izjav. Na Nemškem vlada torej še stari kurz, kurz »zmagovitega mira«.

= **Nov nemški poslanec v Moskvi.** Berlinsko časopisje poroča, da bo mesto umorjenega grofa Mirbacha imenovan bivši državni tajnik dr. Helfferich za nemškega poslanika v Moskvi.

= **Ukrajinska armada.** Te dni je bila objavljena naredba ukrajinskega hetmana, s katero se je storil prvi korak, da se ustanovi ukrajinska armada. Naredba odreja nabor 5000 rekrutov, rojenih leta 1899., ki se uvrste v snujočo se kijevsko divizijo. Za vsak ujezd se bo določilo število rekrutov. Službena doba traja pri infanteriji in kavaleriji dve leti, pri drugih četah tri leta. Prostovoljcev v starosti od 18. do 25. let ne sprejemajo.

= **Ukrajina in Rumunija.** Rumunsko vladno glasilo »Steagul« javlja, da je dne 17. julija iz Kijeva dospel v Jassy ukrajinski kurir, ki je rumunski vladi izročil noto, v kateri ukrajinska republika izraža željo, naj bi se ustvarili diplomatični stiki med Ukrajino in Rumunijo.

= **Izmenjava internirancev med Avstro-Ogrsko in Rumunijo.** Te dni je bil podpisan dogovor glede izmenjave avstro-ogrskih in rumunskih civilnih internirancev, glasom katerega se Avstro-Ogrska na eni, Rumunija na drugi strani zavezuje, da bosta izpustili vse še internirane državne podanike nasprotnikov. Izvzete so le one osebe, ki se nahajajo v kazenskem ali preiskovalnem zaporu.

= **Z zapadne fronte.** Vojaški sotrudnik lista »Berliner Tagblatt« general Ardenne poroča: V tem trenutku stoji bitka na celi črti. S francoske strani ima bitka značaj prebitnega

poskusa. Kakor vemo, pa ima tak poskus izgled za uspeh samo, če se posreči na celi fronti in če potisne sovražno obrambo že prvi dan naimanj 10—15 km nazaj. Tega pa general Foch nikakor ni dosegel. Nasprotno so za enkrat zadostovale nemške napadalne divizije in poznejše močne odsekovne rezerve ne samo; da so zadržale napadalne valove, marveč tudi, da so jih na več točkah zavrnile. — Šef ameriškega generalnega štaba naznanja, da dospe v kratkem 250.000 Amerikancev na fronti odsek Arras-Ypres.

= **Angleška vnanja politika.** Lord Robert Cecil je postal Balfourjev pomočnik v ministristvu za vnanje zadeve. Angleška javnost ve, da mu je namenjena važna vloga in da kmalu popolnoma nadomeste sebi sorodnega Balfourja. »Manchester Guardian« trdi, da bo Cecil govoril v spodnji zbornici v imenu vnanjega ministristva. Ta izprememba v vnanjem ministristvu ne bo kaj posebno vplivala na smer angleške vnanje politike; posebno malo se je nadejati, da bi prišlo do pogajanj za mir, dokler vojna ni do konca likvidirana. Res je, da se zavzema Cecil za zvezo narodov, a res je tudi, da je Cecil še bolj odločen kakor Balfour.

= **Ententni poslaniki ne gredo v Moskvo.** Ameriški poslanik v Rusiji je v imenu poslaničkov entente izjavil komisariatu za vnanje zadeve, da odklanjajo preselitev iz Vologde v Moskvo, ker se čudijo v Vologdi povsem varne. Pač pa se jim zdi Moskva ogrožena po Nemcih.

= **Brazilijska vojna.** »Berliner Tagblatt« poroča, da se je brazilska vlada sporazumela z vlado Združenih držav, da bo poslala brazilske čete na francosko bojišče, da se dejansko udeležijo vojne.

= **Razne drobne politične vesti.** Po poročilu »Tagblatt« iz Haaga, je predložila zveza brazilskih mornarjev vsled potopa bolniške ladje »Llandowery Castle« načrt o bojkotu mornarštva proti Nemčiji za pet let. Zopet gospodarska vojna Anglije po vojski. Saj trpimo že sedaj dosti. — Branting je obiskal del francoske fronte ter naznanja sedaj »Tempsu«, da se vrača z dobrimi vtisi. Pri vseh delih čet vlada izborna razpoloženje in bil je posebno srečen, ko je srečal bivše švedske rojake, ki so postali sedaj Amerikanci. — »Algemein Handelsblatt« poroča iz Londona, da grozi protestna stavka učiteljc, ker se je uprava grofije branila, jim plačo povišati. Gibanja se udeležuje približno 12.000 učiteljc. 1200 šol bi morali zapreti.

Dnevne beležke.

= **K stanovanjskemu vprašanju v Ljubljani.** Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani nam je poslalo povabilo, kakor vsem drugim uredništvom, da naj se gospodarji ob deložiranju strank ne napadajo, preden se ne dožene vzrok, ker se z napadi godi krivica hišnim posestnikom. Pojasnila daje uredništvom društvo. V tem oziru je naše mnenje nekoliko drugače. Ne tajimo, da so tudi stranke, ki ni mogoče z njimi izhajati in da je primoran v takem oziru gospodar odpovedati stanovanje. Ali stanovanjsko vprašanje je še bolj važno. Sedaj je veliko pomanjkanje stanovanj, pa občina ni storila prej nič in ne stori sedaj nič, da bi to pomanjkanje odpravila. Dalje vemo, da društvo hišnih posestnikov daje tudi pojasnila o strankah hišnim posestnikom in če se stranka sporeče z gospodarjem, jo utegne to društvo bojkotirati in tudi često popolnoma brez vzroka. Vemo dalje, da imamo sedaj zakon v varstvo najemnikov, toda prav dobro nam je znano, kako so gospodarji terorizirali stranke, če niso priznale podražena stanovanja, kako nekateri ljudje naravnost mesramno strašijo stranke, da bodo gospodarji že našli vzrok pa jih zaženejo iz stanovanja, če bi se pritožili in kako »milostno« gospodarji puste stano stanarino, čeprav so k temu primorani po zakonu. Gospodje pri društvu hišnih posestnikov, takih brutalnosti, takih poniževanj najemniki tudi niso dolžni prenašati. Smešno bi bilo iskati pojasnil tam, kjer je doma neobzirnost in egoizem. Največji krivec, da tolikokrat leži polišstvo najemnikov na cesti ali pa pod kapom posameznih hiš, občina, ki se v interesu hišnih posestnikov ni marala brigati za stanovanjsko vprašanje.

= **Železničarski shod.** Snoči se je vršil v »Miriji« ogromno obiskan shod južnih železničarjev, katerega so se udeležili vsi brez razlike tendenc v odganizaciji. Shod, kateremu je predsedoval sodr. Pezdur, je razpravljal o železničarski aprovizaciji in o imenovanju novega gospodarskega odbora železničarskega osebja v aprovizacijo. Začetek shoda je bil zelo buren in

je kazalo, da se ne pride do nikakšnega zaključka — ker je bilo obnašanje nekaterih zelo neokusno — šele po energičnem nastopu sodruga Kristana, ki je v jednatem govoru pojasnil razmere zavožne aprovizacije v celi državi in njene vzroke je šod prešel v pravi tir in se je mirno vršil ter prišel do pravega zaključka. Po poročilih sodrugov Kopača, Kristana, Žorge ter po zastopnikih jugosl. železničarske zveze in nemških uradnikov, je bil soglasno sprejet predlog, da se volitve gospodarskega odbora morajo oršiti na podlagi reda, ki velja za druge volitve na železnici, radi tega se odklanja ukaz direkcije, da se mora gospodarski odbor takoj voliti. Nadalje je bila sprejeta naslednja resolucija, ki jo je predložil in utemeljil sodrug Kristan:

»Južni železničarji zbrani na shodu v Ljubljani, dne 23. julija 1918 v »Iiriji« izjavljajo, da so z dosedanjjo svojo aprovizacijo nezadovoljni; nezadovoljnosti niso krive le neznosne življenjske razmere, ampak tudi in pred vsem dejstvo, da ni zaupanja v vodstvo aprovizacije. Da pride to zaupanje, je v prvi vrsti potrebna reorganizacija aprovizacije. Ta naj se izvrši tako-le:

Izbere naj se za vodstvo aprovizacije upravni odbor šestih članov — 3 naj izbere direkcija, 3 pa personal, ki bodo v tedenskih sejah upravljali aprovizacijo. Teh 6 mož pa naj ima tako službo, da jim bo uprava mogoča. Izbere naj se nadzorni odbor 12 mož — 6 naj izvoli direkcija, 6 personal na najdemokratičnejši način, ki bo vršil nadzorstvo aprovizacije.

Slednjič se izvoli odsek treh članov, in sicer soodr. Pezdir, Žorge in za jugosl. zvezo gosp. Topolovec, ki imajo nalogo to naznaniti direkciji in inspektoratu. Za kandidatno listo v aprovizacijo bodo dogovorno sestavili zastopniki vseh organizacij.

— **Velika tatvina tobaka.** Po Ljubljani se govori, da je bilo predvčerajšnjim pomoči na glavnem kolodvoru ukradenega četrtega vagona tobaka. Tatvino so baje izvršili vojaki.

— **Tatvine v Ljubljani** se grozno množe. Na državnem kolodvoru so zaprli nekega sedemnajstletnega železniškega delavca, ker je na odtotnem peronu ukradel zaboj z živili in drugimi malenkostmi. Zaboj je bil last nekega vojaka. — V Gradišču je bil aretiran neki sedemnajstletni dijak, ki je ukradel svoji gospodinjji obleke v vrednosti 900 kron. — Na Glincah na državni cesti sta bila v noči na 17. t. m. zasačena dva železničarja, ki sta na nočnem vozičku peljala deset grud sladkorja (okrog 120 kg) v Ljubljano. Vse aretirance so izročili deželni sodniji.

— **Oseparjena posojilnica.** V slovenski posojilnici v Slovenski Bistrici je dvignil infanterist Karl Potočnik 2000 kron denarja. Pozneje pa je hranilnica dognala, da je vojak v svoji hranilnični knjižici napravil iz vloge 5 K omejeno vsoto. Potočnika so aretirali.

— **Iz Rajhenburga.** Gostilna Ivana Leskošek ni znana samo domačim ljudem ampak tudi mnogim tujcem. Znana je tudi mnogim našim sodrugom in udeležencem naših tam vršičih vzdržavanih shodih. Gostom te gostilne na razpolago je vedno naš dnevnik »Naprej«. S prav žalostnim sočutjem moram Vam vsem naznaniti da nam je nemila smrt dne 18. t. m. odvzela prav dobro in usmiljeno gospodinjjo te gostilne z imenom Fani Leskošek. Dobra postrežba in usmiljenost do revnejših ljudi, bila je njena pravična in nam nepozabljiva dobra lastnost. V nedeljo ob 1/2 9. zjutraj pomikal se je dolgi pogreb z žalujočimi spremljevalci. Nastopilo je tudi polnoštevilno gasilno društvo. — Pokojna dobitnica nam ostane nepozabljiva, tovarnišu gospodarju četovodji plezavcev in otrokom pa bomo v priskočno tolažbo.

— **Prehrana Trsta.** Delovni odbor za prehrano Trsta je obširno razpravljaj o prehrani mesta. Iz razprave se da posneti, da so največje težave premagane in da se je stvar začela obratovati na bolje. Kruh se bo dobival v dosedanji izmeni (20 dkg na dan). V kratkem pride 30 vagonov ječmena. Upati je tudi, da se dobi krompir. Sprejeti so se naslednji predlogi: 1. Državni poslanci se brzojavno pozovejo, da nemudoma posredujejo pri vladi za zmletine, ki so potrebne za Trst. 2. Vlada naj se ponovno nujno pozove, da izda dovoljenje za uvoz krompirja iz pokrajine, kjer je krompir naprodaj. 3. Aprovizacijska komisija se poziva, da nabavi fižola, da ga razdeli med prebivalstvo po nizpih cenah in zahteva od vlade, da prevzame na svoje rame razliko v ceni. 4. Vlada naj se pozove, da poskrbi, da se priderek sosednjih pokrajin ne nakaže drugim pokrajinam. 5. Politične in vojaške oblasti naj se pozovejo, da se odpravijo nekatere omejitve ribolova in da se določi enotna cena za ribe iste

vrste. 6. Pri vladnem komisariju naj se store koraki, da se z ozirom na javno zdravstvo odpravijo omejitve porabe vode. Izvršitev teh nalog se je poverila posebnemu odboru, v katerega so se izvolili: Bernetic-Tomasini, Brunner Leopold, Passigli, dr. Puecher, Schmiedek, dr. Wilfan.

— **Železničarsko gibanje.** Železničarske organizacije so imele dne 22. t. m. na Dunaju zborovanje, na katerem so zavrnili vladne ponudbe kot nezadostne ter bodo pričele z novimi pogajanjmi z novo vlado.

— **Dogodki v Judenburgu.** V poslanski zbornici je vložil Jugoslovanski klub interpelacijo do ministrskega predsednika zaradi znanih dogodkov v Judenburgu, Muravu, Radgoni in v Kotoru in zaradi izvršenih protipostavnih obsodb na podlagi prekega sode.

— **Čudak v Dubrovniku.** V Dubrovniku je te dni zgorela hiša nekega Balka na Prijekem. Našli so zažganega tudi lastnika. Nesrečnež je bil čudak. Okoli štirideset let je živel v Ameriki. Vrnivši se v Dubrovnik, je živel življenje samotarja. Sam je vodil gospodarstvo, kuhajl itd. Nobena ženska ni prestopila praga njegove hiše. Imel je dve kokoši s katerima se je pogovarjal po angleško. Tudi te dve kokoši sta zgoreli. Našli so nepokvarjeno precejšnjo zalogo hrane.

— **Zvišanje cen užgalic.** »Arbeiterzeitung« poroča, da je pričakovati v kratkem nadaljnega zvišanja cen užgalic, dasiravno so imele tovarne za užgalice trikrat večji dobiček kakor v mirnih časih.

— **Smrtna nezgoda na železnici.** Na progi med Postojno in Rakekom je padel z vlaka neki vojak, ki je obležal mrtev.

— **Se premalo orožništva.** Dunajski listi poročajo, da bodo v kratkem zvišali število orožnikov za 2900 mož, kar pomeni obremenitev države za 4 milijone 700.000 kron.

— **Prevelika oddaja kart na živila na Ogrskem.** Budimpeštanski magistrat je napravil v zadnjih dneh zanimljivo preiskavo. V Budimpešti in v 28 okoliških občinah so napravili za poizkus ljudsko štetje. Priglasilo se je 1.380.000 prebivalcev. In v tem času so oddajali v teh občinah 1.700.000 kart, torej za 320.000 več, kot bi morali. Budimpeštanski magistrat je uvedel strogo preiskavo. Kako bi pa bilo pri nas pri takem poizkusu? Dosti boljše gotovo ne...!

— **Oderušstvo s sadjem.** Na posestvih kneza Löwensteina na Češkem je bilo prodano ono leto pred vojno tamošnje sadje za 4500 K. Letos so prodali to sadje konkurenčnim potom za maksimalno ceno 110.000 kron. Na ta način stane sad že na drevesu dve kroni.

— **Kilo moke tri krone.** Ogrski uradni list priobča vladno odredbo o maksimalnih cenah za moko. Nularica bo stala v veletrgovini 300 kron; to se pravi, da bodo želi ogrski posestniki žita milijone. Druge vrste moka bo stala 80 kron, krušna moka 50 kron meterski stot. Cene za nadrobno prodajo bodo določili pozneje.

— **Cel regiment dezertirjev** so minuli teden peljali skozi Reko. Vločili so jih na Hrvaškem, kjer so prebivali po gozdovih in rekvirirali živež po vaseh.

— **Zopet smrtna nezgoda pri zračni pošti.** V nedeljo popoldne se je dvignil iz Budimpešte, da poleti in ponese pošto na Dunaj, redni letalni stroj s pilotom Nemethom in poročnikom Tomaschekom v znak. Usoda je hotela, da je strmoglavil stroj že 200 metrov za zračno postajo na tla in se popolnoma razbil. Pilot Nemeth je bil na mestu mrtev, poročnika Tomascheka pa so težko ranjenega prepeljali v bolnico. To je že druga smrtna nezgoda na tej progi zračne pošte.

— **Zopet eksplozija.** V Plaue na Nemškem je eksplodirala municijska tovarna. Vnela se je municija in to je povzročilo eksplozijo. Tovarna je domalega popolnoma razrušena in obžalovati je tudi več človeških žrtev.

Iz stranke.

Vseslovenski delavski dan. Sodrugom na znanje! Spored je sledeči: V nedeljo zjutraj ob 9. strankina konferenca v **Mestnem domu** — **vstop le proti vabilu, ki ga tisti, ki ga ne bi s seboj imeli, dobe pri vrodu v zborovalno dvorano.** V nedeljo popoldne ob 2. zborovanje v Mestnem domu z označenim dnevnim redom.

Zvečer ob lepem vremenu prijateljski sestanek na vrtu hotela Bellevue.

Ljubljanskim sodrugom in sodružicam na znanje. Kdor bi se rad udeležil zborovanja zaupnikov v nedeljo dopoldne oz. v nedeljo popoldne in nima še vstopnice, naj se oglasi ali v strokovnem tajništvu (Šelenburgova ulica) ali v

strankinem tajništvu (Učiteljska tiskarna) do nedelje.

V soboto 27. t. m. ob 8. zvečer seja širšega izvrševalnega odbora. Nihče naj ne manjka.

Vojna.

Avstrijsko vojno poročilo.

Dunaj, 23. julija. Uradno se razglašajo: Na italijanskem bojišču artiljerijsko delovanje. Na albanski fronti je sovražnik nadaljeval svoje napadalne poskuse na obeh straneh zgornjega toka reke Devoli. Vsi poskusi so bili gladko zavrnjeni.

Francoska protiofenziva.

Berlin, 23. julija. Armadna skupina kraljeviča Ruprechta: Na nekaterih odsekih fronte so angleški oddelki napadali naše črte, a bili so povsod odbiti. Proti večeru živahen artiljerijski boj. — Armadna skupina nemškega cesarjeviča: Na bojnih frontah poenjujejo sovražni napadi. Južno Aisne sovražnik vsled težkih izgub zadnjih dni svojih napadov ni ponovil. Tudi artiljerijski boj je bil manj silen. Na obeh straneh reke Quercq ter med Quercqom in Marno je sovražnik izvršil le manjša bojna podjetja, katera pa so se povsod izjalovila. Sovražne oddelke, ki so na obeh straneh Jaulgomme vdrli v pozicije naših sprednjih straž, smo v protinapadu vrgli nazaj. Jugovzhodno in vzhodno Reimsa krajevni boji. Naši letalci so včeraj sestrelili 52 sovražnih letal in 4 privezne balone.

Berlin, 23. julija. Na mnogih mestih bojne fronte med Aisno in Marno je bojevanje ponchalo. Južno reke Quercq krajevni boji.

Zeneva, 23. julija. Glasom poročila pariškega »Tempsa« so francoske kolonije poslane doslej na bojišče 680.000 vojakov in 230.000 delavcev.

Zadnje vesti.

Državni zbor.

Dunaj, 23. julija. V včerajšnji seji poslanske zbornice je bilo prebrano najprej cesarsko lastnoročno pismo glede odstopa celokupnega ministrstva. Finančni minister je predložil izkaz o stavbenem in investicijskem programu državnih železnic in o regulaciji rek leta 1917. Rok proračunskega odseka za poročilo o proračunskem provizoriju se podaljša do petka, dne 26. julija. Nadaljevala se je razprava o predlogu Stranskega in tovarišev glede obtožbe proti ministrskemu predsedniku vitez Seidlerju in bivšemu notranjemu ministru grofu Toggenburgu. Poslanec Pacher je ta predlog pobijal, češ, da ne more biti resen, ker izhaja od največjih sovražnikov ustave. Zahteva, da se razdelitev v okrožja udejesti in uresniči kolikor mogoče kmalu in sicer z nekoliko popravilnim načrtom, da se razteza razdelitev tudi na sodne okraje, da stopi pri organizaciji vseh sodišč in upravnih oblasti v veljavo načelo ločitve »Deutschböhmen« od »Czechischböhmen«. — Poslanec Jarc se pritožuje nad preganjanji Jugoslovancov in obsoja posebno gonjo proti jugoslovanskemu časopisu, interpelira glede premestitve kadra hrabrih uradništvo. Dalje opozarja vlado pred nameravano kršitvijo občinskih avtonomij in naglašajo, da se bodo strnili Jugoslovanci vsled preganjanj v še večji slogi. Poslanec vitez Moraczewski izvaja: Ne le razdelitev Češke v okrožja, ampak tudi nameravana delitev Galicije daje govornikovi stranki povod, glasovati za predlog. Poljaki ne morejo trpeti, da hoče izvesti kaka avstrijska vlada delitev, ker gre za stvar, ki se tiče izključno le Poljakov in Ukrajincev. Poljski socialni demokrati bodo za predlog glasovali. Tudi poslanec dr. Soukup je za predlog. V poimenskem glasovanju se predlog Stranskega glede obtožbe proti ministroma odkloni s 215 proti 162 glasovi. Nato je sprejela zbornica v drugem in tretjem branju zakon o draginjskih dokladah učiteljem, kakor ga je oblikovala gosposka zbornica z dodatnim predlogom Staneka, da se podeli enkratna izredna podpora učiteljstvu. Potem je prišel na dnevni red predlog načelnikov vseh strank glede dogodkov na jugozapadnem bojišču in v zaledju. Predsednik dr. Gross predlaga tajno sejo, ki naj se posvetuje, če ne kaže razpravljati o tem predmetu v tajni seji. Odredi se tajna seja in izprazni galerija. V tajni seji se sklene, da se razpravlja o tem predlogu v tajni seji, ki se je potem tudi vršila. Zborovanje se je zaključilo ob 1/2 6. zvečer. Prihodnja seja jutri.

Iz državnozbornskih odsekov.

Dunaj, 23. julija. Odsek za državne nameščence je na svoji današnji seji sprejel predlog poslanca Heinaja o izboljšanju položaja državnih uslužbencev. Socialopolitični odsek je odobril zakonsko osnovo, glasom katere se sobotno delo žensk v tovarnah skrči na pet ur.

Cesar Karel in rumunski kralj.

Dunaj, 23. julija. Korespondenčni urad javlja: Newyorsk »Evening Post« objavlja pismo cesarja Karla rumunskemu kralju Ferdinandu z dne 2. februarja. To pismo naj bi bilo odločilno za rumunskega kralja gle-

de sklepa miru. Pismo da je dobila »Associated Press« iz Jaša po kršenju tajnosti. V pismu cesar Karl s prirčnimi besedami opozarja kralja Ferdinanda na veliko nevarnost, ki grozi iz vzhoda po socialnih valovih za vse monarhične države, opozarjal ga je na nevarnost, ki je nastala po boljševizmu preko ruskih mej za Avstro-Ogrsko in ki bi v enaki meri ogrožala tudi rumunski prestol. Zato je cesar Karl predlagal zvezo evropskih monarhov proti anarizmu. V slučaju da je kralj Ferdinand sporazumen s tem, mu Avstrija in Nemčija obljubita braniti njegov prestol. Cesar Karl je opozarjal na to, da je Rumunija od antante zapuščena, da je brez pomoči ter je opozarjal na mogočnost centralnih cesarskih sil. Cesar Karl da je zaključil svoje pismo z besedami: »Sedaj je tak čas, da morajo vsi kralji biti združeni«. — K tej vesti pripominja korespondenčni urad, da je ta vest v mnogem oziru napačna, tako pismo cesarja Karla ne eksistira. Pač pa je cesar Karl po dogovoru z zavezniki in takrat, ko je bilo z Rumunijo sklenjeno premirje in so bila mirovna pogajanja z Rusijo v polnem tiru, poslal nekega štabnega častnika v Jaš, katerega je pooblastil ustmeno rumunskemu kralju dati nekaj sporočil. Ta častnik je izvršil svoje naročilo s tem, da je za kralja določena poročila ustmeno podal neki kraljevi zaupni osebi, da jih sporoči kralju. Iz tega je sedaj »Asociete Press« v Jašu konstruiral pismo. Cesar je zagotovil kralju, da se nima bati posledic, ako gre v zvezo s centralnimi silami. Mirovni pogoji z Rumunijo bodo častni, glede mej pa ne more dati nobenih garancij, ker to mora prepustiti v sklepanje pooblaščenec. Tudi centralne sile ne morejo Rumuniji garantirati vojaško pomoč proti Rusiji, ker so že bile takrat v mirovnih pogajanjih s sovjetsko vlado. Kralj je bil opozorjen na nevarnost, ki preti od anarhije in internacionale, za kar bi bilo treba združenega odpora monarhij. Kmalu na to so po tem vplivu pričela mirovna pogajanja z Rumunijo.

Parlamentarni položaj.

Dunaj, 23. julija. Bivši naučni minister baron Hussarek, ki je dobil naročilo, da sestavi novo ministrstvo, je že pričel pogajanja s strankami. Najprej je razpravljal s strankami večine, potem pa je zaporedoma sprejel zastopnike opozicije. Kakor javlja »Deutschböhmsche Korrespondenz« namerava Hussarek sestaviti začasno uradniško ministrstvo, ki pa ne bo imelo političnega značaja. V jesen naj se pritegne ministrstvu nekoliko parlamentarnih članov s tem, da se pozovejo v kabinet nemški in poljski parlamentarci. Nemški stranke zatrjujejo, da ostane za Nemce merodajna dosedanja politika. Jugoslovani in Čehi pričakujejo, da ustvari Hussarek boljše razmere. Poljaki še niso zavzeli stališča, ker je predsednik poljskega kluba dr. Tertil demisioniral. Vzrok za demisijo je iskati v tem, da se člani kluba pri glasovanju o obtožbi Seidlerjevega kabineta niso držali klubovega sklepa in so se deloma absentirali.

Hussarekova pogajanja potekajo neugodno.

Dunaj, 23. julija. V parlamentarnih krogih se zatruje, da potekajo Hussarekova pogajanja s strankami neugodno. Poljaki se niso še odločili. Nemški krščanski socialci in Ukrajinci zavzemajo napram Hussareku odklonilno stališče. Ob štirih popoldne sta bila pri Hussareku zastopnika jugoslovanskega kluba dr. Korošec in Spinčić. Razgovor je trajal eno uro. Hussarek je razvijal svoj program, ki vsebuje v prvi vrsti rešitev proračun-provizorija, za jesensko zasedanje pa dalekosežne upravne reforme, ureditev finančnih in prehranih vprašanj. Minister se je razgovarjal z zastopnikom kluba tudi o jugoslovanskem vprašanju. Hussarek je konferiral nadalje z zastopniki Češkega svaza, ki so izjavili, da bodo o razgovoru poročali svojemu klubu. Končno so bili sprejeti danes ukrajinski in italijanski poslanci.

Kriza v poljskem klubu poravnana.

Dunaj, 23. julija. Kriza v poljskem klubu je poravnana z izjavo, da je nesoglasje glede glasovanja o obtožbi kabineta nastalo vsled nesporazumljenja. Prezidij kluba je umaknil svojo demisijo.

»Vaterland« potopljena.

Berlin, 23. julija. Na ogromni ladiji za prevažanje »Vaterland«, katero so Amerikanci prekrstili, ko jim je po izbruhu vojne prišla v roke, na ime »Leviathan«, je bilo ukranih približno 13.000 ameriških vojakov. Skoraj cela posadka je utonila. Ladja je bila torpedirana v atlantskem oceanu.

Konferenca nemških in belgijskih delavcev.

Hag, 23. julija. Zborovanje, ki se je končalo včeraj, je zadobilo poseben pomen zlasti vsled tega, ker so se ga udeležile ne le belgijske, ampak tudi nemške strokovne organizacije. Od nemške strani se je udeležil konference član načelnštva Sassenbach, od belgijske pa tajnik belgijske strokovne zveze, Mertens in tajnik belgijske delavske stranke, Solaun. Za Belgijce je govoril Mertens, ki je podal pregled o belgijskem delavskem gibanju. Nemški govornik Sassenbach se je spominjal časov, ko je imel priliko pogajati se z delavci drugih dežel. Izrazil je upanje, da pride kmalu čas, ko bo mogel delati skupno z delavci vseh dežel. Nizozemski listi poročajo, da ima to

zborovanje velik pomen. Ne gre tu morda za kak direktni vpliv na mir, pač pa za zopetno približevanje obeh narodov, ki znači korak k novi Internacionali. Belgijski delavci so podali nemškim delavcem, ki so si umazali roke z belgijsko krvjo, zopet prijateljsko roko in se posvetovali skupaj pri isti mizi.

Indija zahteva avtonomijo.

Lugano, 23. julija. »Corriere della sera« objavlja poročilo iz Londona, da je angleška vlada sklenila dalekosežno avtonomijo za Indijo, ker so Indijci le pod tem pogojem pripravljeni, še nadalje udeleževati se vojne.

Intervencija v Sibiriji.

Amsterdam, 23. julija. Kakor javljajo »Central News« iz Tokija, se bo intervencija Japonske v Sibiriji izvršila s sodelovanjem Združenih držav. Čete bo spremljala pomožna komisija.

Dogodki v Rusiji.

Stockholm, 23. julija. Poročila iz Helsingforsa javljajo, da prodirajo Angleži iz Arhangelska proti murmanskemu ozemlju. Mesto Murman je ogroženo. Člani sovjeta delavcev in kmetov v Kijevu so bili aretovani in usmrčeni. Čete alirancev so zasedle črto Kandalskijem.

Moskva, 23. julija. Oblast sovjeta v Arhangelsku je odredila, da se vojno pristanišče izprazni, da se zgrade utrdbe in da se izvrši splošna mobilizacija najmlajših petih letnikov. »Murmanski Vjestnik« poroča, da so sovjetske čete zapustile Sorski.

Program entente.

Bern, 23. julija. Švicarsko časopisje poroča, da so se na zadnji konferenci ententnih državnikov v Parizu zedinili za naslednje pogoje, ki naj veljajo kot minimalna zahteva entente: 1. Belgija naj se brezpogojno izroči in naj dobi odškodnino za vso po vojni povzročeno škodo. 2. Alzacija-Lorena se izroči Franciji. 3. Trst in Trentin se odstopita Italiji. 4. Anglija dobi Egipt in vse v vojni osvojeno turško ozemlje. 5. Nemčija se odreče svojim kolonijam. 6. Avstro-Ogrska mora vrniti Srbijo in Črno goro in Albanijo. Albanija pride pod italijanski protektorat. Dokler centralne države teh pogojev ne sprejmejo, so mirovna pogajanja nemogoča.

Aprovizacija.

Meso na zelene izkaznice B štev. 1401 do konca. Stranke z zelenimi izkaznicami B štev. 1401 do konca prejmejo goveje meso po znižani ceni v četrtek, dne 25. t. m. dopoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določen je tale red: od pol 8. do 8. štev. 1401 do 1600, od 8. do pol 9. štev. 1601 do 1800, od pol 9. do 9. štev. 1801 do 2000, od 9. do pol 10. štev. 2001 do 2200, od pol 10. do 10. štev. 2201 do konca.

Gg. načelniki krušnih komisij se vabijo, da se zanesljivo udeležijo seje, ki se vrši v četrtek, dne 25. t. m. ob pol 12. uri na Poljanski cesti štev. 13., I. nadstropje.

Prodajalci sladkorja se vabijo, da se takoj zglase pri g. ravnatelju Lillegu radi nakazila sladkorja.

Ovseni riž za doječe in noseče matere, se bode oddajal v vojni prodajalni, Gospodska ulica po sledečem redu. Na izkaznice: štev. 1 do 400 dne 25. julija, štev. 400 do 800 dne 26. julija, od štev. 800 naprej dne 27. julija. Na vsako izkaznico se dobi 1 kg ovsnega riža, ki stane 1 krono.

Suhe slive za I. okraj. Stranke I. okraja, ki niso pri nobeni ubožni akciji, prejmejo suhe slive v četrtek, dne 25. t. m. dopoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od 8 do pol 9 štev. 1 do 200, od pol 9 do 9 štev. 201 do 400, od 9 do pol 10 štev. 401 do 600, od pol 10 do 10 štev. 601 do 800, od 10 do pol 11 štev. 801 do 1000, od pol 11 do 11 štev. 1001 do konca. Suhe slive se bodo oddajale na nakazila za mast in dobi stranka za vsako osebo pol kg, kg stane 6 kron.

Suhe slive za III. okraj. Stranke III. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, prejmejo suhe slive v četrtek, dne 25. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Slive bodo oddajali na nakazila za mast po naslednjem redu: od pol 2 do 2 štev. 1 do 200, od 2 do pol 3 štev. 201 do 400, od pol 3 do 3 štev. 401 do 600, od 3 do pol 4 štev. 601 do 800, od pol 4 do 4 štev. 801 do 1000, od 4 do pol 5 štev. 1001 do 1200, od pol 5 do 5 štev. 1201 do 1400, od 5 do pol 6 štev. 1401 do konca. Stranka dobi za vsako osebo pol kg suhih sliv, kg stane 6 kron.

Marmelada za VIII. okraj. Stranke VIII. okraja, ki niso pri nobeni ubožni akciji, prejmejo marmelado v četrtek, dne 25. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Marmelada se bo oddajala na nakazila za mast po naslednjem redu: od 2 do 3 štev. 1 do 200, od 3 do 4 štev. 201 do 400, od 4 do 5 štev. 401 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 1 kg marmelade, kg stane 6 kron.

Marmelada za IX. okraj. Stranke IX. okraja, ki niso pri nobeni ubožni akciji, prejmejo marmelado v četrtek, dne 25. t. m. dopoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Marmelada se bo oddajala na nakazila za mast po naslednjem redu: od 8 do 9 štev. 1 do 200, od 9 do 10 štev. 201 do 400, od 10 do 11 štev. 401 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 1 kg marmelade, kg stane 6 K.

Kisla repa za VII. okraj. Stranke VII. okraja prejmejo kislno repo na nakazila za mast v četrtek, dne 25. t. m. dopoldne pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: od 8. do pol 9. štev. 1 do 200, od pol 9. do 9. štev. 201 do 400, od 9. do pol 10. štev. 401 do 600, od pol 10. do 10. štev. 601 do 800, od 10. do pol 11. štev. 801 do 1000, od pol 11. do 11. štev. 1001 do konca. Tiste stranke, ki se izkažejo s kakršnokoli izkaznico ubožne akcije, plačajo kilogram po 75 vin., vse druge stranke po 1 K 50 v. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg kisle repe.

Kisla repa za VIII. okraj. Stranke VIII. okraja prejmejo kislno repo na nakazila za mast v četrtek, dne 25. t. m. popoldne pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: od 2. do pol 3. štev. 1 do 200, od pol 3. do 3. štev. 201 do 400, od 3. do pol 4. štev. 401 do konca. Tiste stranke, ki se izkažejo s kakršnokoli izkaznico ubožne akcije, plačajo kilogram po 75 vin., vse druge stranke po 1 K 50 vin. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg kisle repe.

Kisla repa za IX. okraj. Stranke IX. okraja prejmejo kislno repo na nakazila za mast v četrtek, dne 25. t. m. popoldne pri Jakopiču na Mirju. Določen je tale red: od pol 4. do 4. štev. 1 do 200, od 4. do pol 5. štev. 201 do 400, od pol 5. do 5. štev. 401 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg kisle repe. Tiste stranke, ki se izkažejo s kakršnokoli izkaznico ubožne akcije, plačajo kilogram po 75 vin., vse druge stranke po 1 K 50 vin.

Razno.

* Mirovna nagrada za vojsko. Noblova mirovna nagrada je v temle slučaju zanimivo potovala: Leta 1906. je dobil tedanji predsednik Združenih držav Roosevelt Noblovo mirovno nagrado. Od tega je dal približno 180.000 kron kongresu za svrhe svetovnega miru, toda ameriški kongres ni vedel, kaj bi s tem denarjem napravil in je sedaj vrnil ta denar Rooseveltu nazaj, ta ga pa uporablja za vojne svrhe entente, tako se uporablja mirovna nagrada za vojsko.

Izdajatelj in odgovorni urednik

Josip Petejan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Vojakom na fronti in v zaledju

prodaja založba »Napreja« knjige in brošure 30% ceneje. Naročila sprejema uprava »Napreja« v Ljub.

Splošno kreditno društvo

r. z. z o. z. v Ljubljani.

Hranilne vloge na knjižice in v tekočem računu se obrestujejo po 4 1/2 % od dne vloge do dne dviga. Na razpolago so domači hranilniki.

Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posojila se dajejo na hipoteke, zastavna pisma, osebni kredit, vrednostne listine (efekti), predjumi na lombard pod zelo ugodnimi pogoji.

Menice se eskomptujejo po razmerju bančne obrestne mere.

Telefon št. 120.

Cek-konto poštne hranilnice št. 45.156.